

Тест за модельною програмою «Історія України. 7 – 9 класи»
(авт. Бурлака О. В., Желіба О. В., Павловська-Кравчук В. А., Худобець О. А., Черкас Б. В.,
Щупак І. Я.)

Пушкарська Інна Василівна,
вчителька історії та правознавства Смілянської спеціалізованої школи І-ІІІ ступенів №12
Смілянської міської ради Черкаської області

8 клас

Історія України

Розділ V. Українські землі у 20–90-х роках XVIII ст.

Варіант 1

У завданнях 1-8 оберіть одну правильну відповідь

1. Укажіть орган управління, який замінив гетьманську владу після смерті Данила Апостола та діяв до відновлення гетьманства Кирилом Розумовським.

- А Малоросійська колегія
- Б Генеральна військова канцелярія
- В Правління гетьманського уряду
- Г Таємна канцелярія

2. Визначте подію, наслідком якої Кримське ханство було остаточно підкорене російською імперією.

- А Північна війна
- Б Коліївщина
- В Російсько-турецькі війни
- Г Поділи Речі Посполитої

3. Згадайте українського гетьмана, який був ув'язнений за наказом Петра І за опір імперській політиці.

- А Данило Апостол
- Б Павло Полуботок
- В Кирило Розумовський
- Г Іван Скоропадський

4. У якому році відбувся перший поділ Речі Посполитої?

- А 1768 р.
- Б 1772 р.
- В 1793 р.
- Г 1795 р.

5. За переліком термінів та дат назвіть подію, про яку йдеться.

Річка Підпільна; 1734 рік; паланки; республіка; зимівник; кошовий отаман; Петро Калнишевський

- А утворення Малоросійської колегії
- Б утворення Нової Січі
- В Коліївщина

6. Прочитайте текст і дайте відповідь на запитання.

У сучасних студентів Києво-Могилянської академії є традиція щороку мити пам'ятник на день академії – 14 жовтня. Акція називається «Чистий _____». Студенти вважають, що, коли добре помити пам'ятник саме цього дня, успішна сесія гарантована. Доручають цю справу найуспішнішому студенту.

Кого вважають символом і покровителем цього навчального закладу, пам'ятник якому стоїть навпроти Києво-Могилянської академії?

- А Івана Фальковського
- Б Йоганна Пінзеля
- В Григорія Сковороду
- Г Мелетія Смотрицького

7. Упізнайте територію, заштриховану на історичній карті.

- А Опришківського руху на чолі з О. Довбушем
- Б гайдамацького руху «Коліївщина»
- В дій прихильників Барської конфедерації
- Г повстанського руху під проводом Тадеуша Костюшка

8. Упізнайте пам'ятку архітектури, зведену у 1750 – 1755 рр. за проєктом Растреллі, зображену на фото.

- А Собор Святого Юра в м.Львів
- Б Палац К.Розумовського в м.Батурин
- В Маріїнський палац у м. Київ

9. Розв'яжіть хронологічну задачу.

250 років тому, на початку серпня, було видано маніфест, у якому повідомлялося про знищення Запорозької Січі та причини цього акту.

Обчисліть, у якому році було ліквідовано Запорозьку Січ? (за основу беремо 2025 рік)

(Відповідь запишіть тільки числом.)

--	--	--	--

10. Упізнайте історичний термін за сенканом та зображенням.

Загартовані, сміливі.

Повставали, воювали, перемагали.

Відстоювали право українців на волю.

Повстанці.

(Відповідь упишіть словом з великої літери в Н.в. мн.)

11. Оберіть з переліку ТРИ правильні твердження, що визначають українські землі, які ввійшли до складу російської імперії внаслідок поділів Речі Посполитої?

А Правобережна Україна (Київщина, Брацлавщина, Поділля)

Б Галичина

В Буковина

Г Західна Волинь

Д Східна Волинь

12. Розташуйте події в хронологічній послідовності.

А третій поділ Речі Посполитої

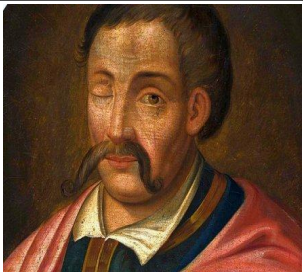
Б ліквідація Запорозької Січі

В остаточне закріпачення селянства

Г діяльність першої Малоросійської колегії

13. Установіть відповідність між історичною особою та її роллю/діяльністю.

1		А	Останній гетьман України, сприяв розвитку освіти та культури
2	Данило Апостол	Б	Полковник, один з керівників Коліївщини

			
3	Кирило Розумовський 	В	Його порівнюють із найкращими європейськими скульпторами називають «галицьким Мікеланджело»
4	Максим Залізняк 	Г	Гетьман, обраний після ліквідації Малоросійської колегії, намагався відновити автономні права
		Д	Керівник опришківського руху

14. Прочитайте уривок з історичного джерела і дайте відповіді на запитання.

«...нашому генерал-поручику Текелію з довіреними нашими військами... без будь-якого опору з боку козаків, тому що були оточені з усіх боків... у цілковитому порядку ...найспокійнішим чином виконати доручену йому справу, уникаючи, наскільки це можливо, кровопролиття...».

14.1. Яке доручення виконав генерал?

- А зруйнував Запорозьку (Нову) Січ
- Б закріпачив козаків Слобідської України
- В приєднав землі Кримського ханства до російської імперії
- Г придушив Коліївщину

14.2. У якому році відбулася вказана подія?

(Відповідь запишіть тільки числом.)

15. Прочитайте текст і виконайте завдання.

XVIII століття для українських земель стало періодом поступової, але невідвортної втрати державності. Російська імперія послідовно обмежувала автономні права Гетьманщини,

Запорозької Січі та Слобожанщини. Це супроводжувалося змінами в адміністративному устрої, судочинстві та соціальній структурі. Незважаючи на це, українська культура та самобутність продовжували розвиватися.

15.1. Розгадайте ребус та впишіть назву міста, яке стало адміністративним центром російського управління в Гетьманщині після ліквідації гетьманства.

(Відповідь упишіть словом з великої літери в Н.в.одн.)

15.2. Визначте серед наслідків ліквідації автономії Гетьманщини зайве твердження.

- А зростання економічного добробуту населення
- Б поширення кріпацтва на Гетьманщині
- В уніфікація адміністративного устрою за російським зразком
- Г послаблення православної церкви

15.3. Розгадайте анаграму та дізнайтесь прізвище останнього гетьмана Війська Запорозького.

Р	М	О	С	Ь	З	О	К	И	В	У	Й
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

(Відповідь упишіть словом з великої літери в Н.в.одн.)

15.4. Оберіть ТРИ основні причини поступової ліквідації української автономії.

- 1 прагнення Російської імперії до уніфікації
- 2 слабкість центральної влади в Гетьманщині
- 3 опір української аристократії
- 4 відсутність зовнішніх союзників
- 5 підтримка української ідеї з боку європейських держав
- 6 військова слабкість козацтва
- 7 завершення Північної війни та зміцнення Росії

Критерії оцінювання

Усього 30 балів. Отриманий бал потрібно помножити на 0,4

Рівні	Початковий						Середній			Достатній			Високий		
№ ТЗ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Відпов іді	В	В	Б	Б	Б	В	Б	В	1775	Гай дам аки	А, Г, Д	Г, Б,	1В, 2Г,	14.1. А 14.2. 1775	15.1. Глухів 15.2. А

												В, А	3А, 4Б		15.3. Розумовський 15.4. 1. 2, 7
Бал	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	3	4	4	4	4

Варіант 2

У завданнях 1-8 оберіть одну правильну відповідь

1. Укажіть рух, який був характерним для Західної України (Карпат) у XVIII ст. і включав боротьбу проти панів та лихварів.

- А Коліївщина
- Б Гайдамаччина
- В Опришківський рух
- Г Чумацький рух

2. Згадайте ім'я імператриці російської імперії, яка здійснила остаточну ліквідацію Запорозької Січі та інституту гетьманства.

- А Єлизавета Петрівна
- Б Анна Іоаннівна
- В Катерина I
- Г Катерина II

3. Укажіть назву військово-адміністративної одиниці Нової Січі.

- А сотня
- Б паланка
- В земля
- Г округ

4. Укажіть рік, який вважається роком остаточної ліквідації Кримського ханства та підкорення його російською імперією.

- А 1775 р.
- Б 1783 р.
- В 1793 р.
- Г 1795 р.

5. За переліком термінів та дат назвіть подію, про яку йдеться.

Мотронинський монастир; Кодня; друга половина XVIII ст.; Холодний Яр; Умань; Гонта; Залізняк.

- А Опришківський рух
- Б Утворення Нової Січі
- В Коліївщина
- Г Ліквідація Запорозької Січі

6. Прочитайте текст, опрацюйте зображення і визначте подію.

У 1773 р. на польському «Розділовому сеймі» польський шляхтич Тадеуш Рейтан намагався зірвати засідання сейму і не випускав депутатів із зали засідань. Він ліг перед виходом зі словами: «Убийте мене, не вбивайте Вітчизну!».

А Коліївщина

Б ліквідація Кримського ханства

В національне повстання під проводом Тадеуша Костюшка

Г поділи Речі Посполитої

7. Проаналізуйте історичну карту та продовжте твердження: «На картосхемі суцільною жирною лінією позначено кордон Речі Посполитої, а штрихуванням – територію...».

А передану Річчю Посполитою Османській імперії за умовами Бучацького договору (1672 р.)

Б включену до складу Речі Посполитої за умовами «Вічного миру» (1686 р.)

В приєднану до володінь Австрійської монархії Габсбургів за результатами першого поділу Речі Посполитої (1772 р.)

Г уключену до складу Російської імперії за результатами третього поділу Речі Посполитої (1795 р.)

8. Визначте пам'ятку архітектури, зведену в місті Батурин на Чернігівщині, зображену на фото.

А Собор Святого Юра

Б палац К.Розумовського

В Маріїнський палац

Г Національний історико-культурний заповідник «Качанівка»

9. Розв'яжіть хронологічну задачу.

Поема Тараса Шевченка «Гайдамаки» вперше була надрукована у 1841 році в альманасі «Ластівка».

Обчисліть, через скільки років після початку Коліївщини ця поема була надрукована. (Відповідь запишіть тільки числом.)

10. Упізнайте історичний термін за сенканом та зображенням.

Хоробрі, волелюбні.
 Мстилися, карали, грабували.
 Нападали блискавично і несподівано зникали.
 Робін Гуди.
 (Відповідь упишіть словом з великої літери в Н.в. мн.)

11. Оберіть з переліку ТРИ правильні твердження, які характеризують імперську політику уніфікації на українських землях у XVIII ст.

- А ліквідація полково-сотенного устрою Гетьманщини
- Б упровадження загальноросійських адміністративних одиниць (губерній, намісництв)
- В насадження кріпацтва на Лівобережжі та Слобожанщині
- Г розширення прав українського дворянства
- Д підтримка української мови та культури

12. Розташуйте події в хронологічній послідовності.

- А обрання гетьманом Кирила Розумовського
- Б другий поділ Речі Посполитої
- В період діяльності Олекси Довбуша
- Г ліквідація інституту гетьманів в Україні

13. Установіть відповідність між історичною особою та її роллю/діяльністю.

1	Павло Полуботок 	А	Видатний філософ, автор збірки поезій «Сад божественних пісень»
2	Григорій Сковорода	Б	Останній кошовий отаман Запорозької Січі

			
3	Петро Калнишевський 	В	Полковник, один з керівників Коліївщини
4	Іван Скоропадський 	Г	Обраний гетьманом на старшинській раді під контролем московських військ у 1708 році
		Д	Наказний гетьман, що відстоював автономію Гетьманщини перед Петром І, був ув'язнений

14. Прочитайте уривок з історичного джерела і дайте відповіді на запитання.

«У 1768 році спалахнуло велике повстання, що охопило все Правобережжя. Повсталі нищили шляхту, орендарів-євреїв та уніатських священників, закликаючи до відновлення козацьких вольностей та православної віри. Повстання було придушено, але пам'ять про нього збереглася надовго».

14.1. Про яке повстання йдеться в цьому уривку?

(Відповідь запишіть з великої літери Н.в.)

14.2. Яка держава допомогла придушити це повстання?

- А російська імперія
- Б Османська імперія
- В Кримське ханство
- Г Молдовське князівство

15. Прочитайте текст і виконайте завдання.

Ліквідація Гетьманщини та Запорозької Січі, а також поділи Речі Посполитої мали колосальні наслідки для українського народу. Українці втратили останні залишки своєї державності, а їхні землі були інкорпоровані до складу сусідніх імперій. Проте, ці події стимулювали розвиток національної самосвідомості та подальшу боротьбу за права.

15.1. Розгадайте ребус та впишіть ім'я російської імператриці, яка остаточно знищила козацьку автономію в Україні.

(Відповідь упишіть словом з великої літери в Н.в.одн.)

15.2. Визначте серед наслідків ліквідації автономії Гетьманщини зайве твердження.

- А Запровадження російських адміністративних одиниць
- Б Утвердження імперської системи управління
- В Еміграція частини козацької старшини
- Г Значний промисловий розвиток

15.3. Розгадайте анаграму та дізнайтесь прізвище полководця, який очолив другу Малоросійську колегію для управління Лівобережжям та Запорожжям.

Р	Е	В	М'	Я	Н	У	Ц
---	---	---	----	---	---	---	---

(Відповідь упишіть словом з великої літери в Н.в.одн.)

15.4. Оберіть ТРИ основні наслідки поділів Речі Посполитої для українських земель.

- 1 завершення існування Речі Посполитої
- 2 поділ українських земель між Російською та Австрійською імперіями
- 3 збільшення кількості українських шляхтичів
- 4 повне зникнення уніатської церкви
- 5 посилення кріпацтва на новоприєднаних землях
- 6 створення незалежної української держави
- 7 послаблення позицій Польщі

Критерії оцінювання

Усього 30 балів. Отриманий бал потрібно помножити на 0,4

Рівні	Початковий						Середній			Достатній			Високий		
№ ТЗ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

Відповіді	В	Г	Б	Б	В	Г	В	Г	73	Опришки	А, Б, В	В, А, Г, Б	1Д, 2А, 3Б, 4Г	14.1. Коліївщина 4.2. А	15.1. Катерина 15.2. Г 15.3. Рум'янцев 15.4. 1. 2, 5
Бал	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	3	4	4	4	4

Використані джерела

1. Гайдамаки – фото. URL: <https://dovidka.biz.ua/wp-content/uploads/2014/12/gaydamaki-golovn-gero-.jpg>
2. Григорій Сковорода фото. URL: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c6/Hryhoriy_Savvich_Skovoroda.jpg
3. Данило Апостол – фото. URL: <https://media.dyvys.info/2023/10/aaa-1.jpg>
4. Йоган Пінзель – фото. URL: https://i0.wp.com/photo-lviv.in.ua/wp-content/uploads/2017/08/sob_jur_skulp1.jpg?fit=1280%2C782&ssl=1
5. Іван Скоропадський – фото. URL: <https://dovidka.biz.ua/wp-content/uploads/2016/02/Ivan-Skoropadskiy-biografiya-skorocheno.jpg>
6. Кирило Розумовський – фото. URL: <https://uahistory.co/pidruchniki/dudar-ukraine-history-8-class-2021/dudar-ukraine-history-8-class-2021.files/image212.jpg>
7. Максим Залізняк – фото. URL: <https://myukraine.org.ua/wp-content/uploads/2017/03/zaliznyak-1-min.jpg>
8. Маріїнський палац – фото. URL: <https://vandrivka.com.ua/wp-content/uploads/2022/01/Mariyinskij-palats-Kiyiv-3.jpg>
9. Опришки – фото.
URL: <https://s3-eu-central-1.amazonaws.com/sverediuk.com.ua/wp-content/uploads/2014/12/272.jpg>
10. Павло Полуботок – фото. URL: https://static.wixstatic.com/media/2bce47_88ee566ab59f4ae1abaed5d9f144c737~mv2.jpg/v1/fill/w_280,h_373,al_c,q_80,usm_0.66_1.00_0.01,enc_avif,quality_auto/Polubotok_web.jpg
11. Пам'ятник Григорію Сковороді – фото. URL: <https://i.lb.ua/085/59/59e0af9f687ef.jpeg>
12. Петро Калнишевський – фото. URL: <https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcRpg4expFLxUKysLZhW7MTt75c-gf2IPoiVkg&s>
13. Поділи Речі Посполитої – фото. URL: <https://uahistory.co/pidruchniki/sshypak-ukraine-history-8-class-2021/sshypak-ukraine-history-8-class-2021.files/image281.jpg>